

INFORMATIE PENTRU PERSONALUL MEDICAL

Rezistența la antibiotice (AR) este o amenințare globală crescândă pentru sănătatea publică. Pentru a-i face față, folosirea antibioticelor (A) trebuie să fie echilibrată: numai când sunt necesare și justificate din rațiuni terapeutice, iar nu altfel.

AR provoacă creșterea morbidității și decese evitabile, iar amploarea infecțiilor cauzate de bacterii rezistente în spitale reprezintă un motiv serios de îngrijorare. În UE, Norvegia și Islanda peste 25.000 de oameni mor în fiecare an din cauza unor infecții bacteriene uzuale devenite rezistente. Aceste țări reprezintă totuși numai circa jumătate dintre cele 53 state membre ale Regiunii Europene OMS; din cauza capacităților inegale de diagnostic și a lipsei de rapoarte, numărul victimelor din întreaga Regiune nu este cunoscut.

Creșterea AR amenință nu numai tratamentul infecțiilor microbiene dar și succesul multor intervenții chirurgicale precum transplanturile și protezarile de sold, ca și intervențiile diagnostice minim invazive ce se efectuează sub tratament profilactic cu A potențial ineficiente.

Dacă sunteți medic, medic veterinar sau stomatolog și prescrieți medicamente, sunteți responsabil pentru folosirea rațională a acestora pentru vindecarea pacienților, păstrând astfel eficiența A. Abuzul și utilizarea inadecvată de A crește riscul tulpinilor bacteriene rezistente care se dezvoltă prin presiune selectivă sau mutații. Transmiterea și răspândirea bacteriilor rezistente între oameni, animale de producție, produse și mediu poate mai departe contribui la creșterea riscului de ineficiență a A, ceea ce poate genera boli grave, decese și costuri crescute.

Ce se poate face

Medici și stomatologi

Recomandați A doar atunci când este nevoie și numai cum este indicat în protocoalele de tratament al bolii. Antibioticele nu vindecă infecțiile virale – gripa, tusea și răceala; prescrise abuziv, se favorizează apariția și posibilă răspândire a rezistenței.

Farmaciiști

Nu vindeți A fără prescripție, dar nici în cantități insuficiente pentru finalizarea tratamentului. Asigurați-vă că pacientul detine instrucțiuni complete privind modul de utilizare/durata tratamentului și înțelege că întregul tratament trebuie finalizat, în caz contrar infecția poate reveni.

Asistente medicale

Informați pacienții despre utilizarea corectă a A, asigurați-vă că le utilizează în

conformitate cu instrucțiunile medicului și mai ales ca finalizează tratamentul. Contribuiți la instituirea unor măsuri riguroase de control al infecțiilor pentru a opri răspândirea rezistenței.

Medici veterinari

Utilizarea A ca accelerator de creștere este deja interzisă în UE, iar celelalte țări ar trebui să ia urgent în considerare această măsură. Utilizați rațional A în sectorul veterinar și evitați tratarea animalelor sănătoase ori de câte ori este posibil.

Cum informăm pacienții

Mulți pacienți cred că au nevoie de un antibiotic pentru a se simți mai bine, chiar dacă au o infecție virală, ceea ce poate crea presiune asupra medicului. Ca medic, este important să discutați cu pacientul despre boala și să-i explicați dacă un antibiotic reprezintă sau nu tratamentul corect.

- Explicați că A nu tratează boli produse de virusuri și pot face pacientul mai vulnerabil.
- Recomandați tratamentul simptomatic și practicile uzuale pentru febră, gripa, obstrucție nazală, dureri de cap și alte simptome care se asociază cu bolile și infecțiile obișnuite.
- Informați pacienții despre ce ați găsit la examinare, de exemplu plămâni curăți sau lipsa semnelor de inflamație a urechii, pentru a calma unele dintre îngrijorările lor.
- Explicați procesul de diagnostic și arătați că infecțiile comune se dezvoltă și apoi se atenuează în circa 72 de ore. Sfatuiți-i despre cum pot recunoaște simptomele mai severe.

Dacă prescrieți antibiotice

Urmați protocoalele naționale de tratament, în cazul în care acestea există, și asigurați regimul de tratament adecvat și doza necesară pentru prevenirea apariției rezistenței la medicație.

Asigurați-vă că pacientul înțelege importanța urmării riguroase a tratamentului prescris, precum și finalizarea acestuia.

În cazul în care va confrunțați în spitale cu infecții periculoase, folosirea de A trebuie să fie ideal bazată pe rezultatele culturilor.

Amintiți-vă că pentru anumite intervenții medicale și chirurgicale, profilaxia bacteriana cu A poate dura numai 24 de ore.

Medicii veterinari nu trebuie să prescrie A ca acceleratori de creștere a animalelor. A trebuie utilizate numai atunci când este nevoie.

Contribuiți la prevenirea infecțiilor

Tot personalul medical, în special asistentele medicale, trebuie să promoveze igiena, în special igiena mâinilor.

Prevenirea infecțiilor este cheia pentru controlul eficient al bacteriilor rezistente. În spitale sau clinici aceasta înseamnă un program riguros de control al infecțiilor.

Inițierea comitetelor privind antibioticele și prevenirea infecțiilor în spitale permite o mai bună detectare și o reacție mai promptă la infecțiile nozocomiale și tratarea lor eficientă.

Recomandarile unui comitet național privind rezistența antimicrobiană poate oferi îndrumare în privința uzului prudent al A, în spitale sau în afara lor.

Dacă desfășurați activitate didactică, folosiți această ocazie pentru a vorbi despre uzul prudent al A și pericolele legate de uzul impropriu sau abuz.

Date privind AR

90% dintre prescrierile de A sunt efectuate în medicina primară pentru infecții uzuale precum cele de tract urinar sau respirator sau pentru infecții ale pielii. Multe infecții ale tractului respirator superior nu sunt cauzate de către bacterii și A nu sunt de folos.

Staphylococcus aureus rezistent la metilicilina (MRSA) afectează adesea pacienții în spitale punându-le adesea viața în pericol; în unele țări peste 25% dintre esantioanele de *S. aureus* sunt rezistente.

S-a dovedit că doze mici de A precum tetraciclina folosite la puii de găină sănătoși ca acceleratori de creștere atrag în circa 36 de ore excreție de *Escherichia coli* rezistentă; *E. coli* este o bacterie comună ce cauzează infecții la oameni.

Din cei 440.000 pacienți/ani cu tuberculoză multirezistentă în întreaga lume, circa 81.000 se găsesc în Regiunea Europeană OMS (20% din povara globală).

De reținut

AR ne poate întoarce la era pre-antibioticelor. Bacterii rezistente (sau gene care induc rezistența) apar și se pot răspândi rapid între oameni, animale, produse și mediu. Actualmente foarte puține antibiotice noi se găsesc în curs de dezvoltare.

AR creste costurile in sistemul de sanatate. Daca boala dureaza mai mult si tratamentul este mai complex, costurile sunt mai mari si povara financiara a familiilor si societatii este sporita. ECDC estimeaza ca infectiile cu bacterii rezistente adauga costurilor de sanatate ale UE circa 1.5 miliarde Euro/an.

Definitii privind A si AR

A reprezinta o subclasa de agenti antimicrobieni, activi numai impotriva bacteriilor, care pot fi natural derivati din bacterii sau fungi sau sintetici. Siintific , termenul "A" se refera numai la agenti antimicrobieni naturali, dar acest text utilizeaza termenul A pentru a desemna toate medicamentele si agentii folositi impotriva infectiilor bacteriene.

Aparitia AR este un fenomen biologic natural care survine cand se utilizeaza A. AR rezulta din capacitatea bacteriilor de a rezista atacului cu A, care se poate dezvolta prin mutatii sau prin dobandirea de gene de rezistenta de la alte bacterii care sunt deja rezistente.

Promotorii principali ai AR sunt uzul A si mai cu seama abuzul de A (dar si uzul impropriu sau in doze prea mici) precum si raspandirea tulpinilor bacteriene deja rezistente sau a genelor care poarta informatia de rezistenta.

Sursa: <http://www.euro.who.int/en/who-we-are/whd/world-health-day-2011-antibiotic-resistance-no-action-today,-no-cure-tomorrow/factsheets>